

VARTIOPAIKALLA KREMLISSÄ

I

G. S. ANTONOV

Tämä tapahtui talvella 1918. Meistä, Kremlin konekiväärikurssien miehistä valittiin ryhmä tovereita suorittamaan palvelusta vartiopaikalla № 27. Tähän ryhmään otettiin minutkin.

Vartiopaikaksi № 27 oli määrätty Vladimir Iljitšin asunnon lähistö Kansankomissaarien Neuvoston talossa. On täysin ymmärrettävää, ettei meillä kenelläkään voinut olla sen kunniakkaampaa ja tärkeämpää tehtävää kuin tämä. Tavallisesti Iljitš viipyi yömyöhään työhuoneessaan, joskus hän meni kotiinsa vasta aamun valjetessa. Asuntoa lähetessään hän aina ja täsmällisesti otti taskustaan lupakortin ja hymyssäsuin esitti sen vartiomiehelle.

Kerran illalla Iljitš tuli asunnostaan mennäkseen Kansankomissaarien Neuvostoon. Tuskin hän oli ehtinyt käytävän päähän kun himmeä valo sammua tupsahti kokonaan. Odottamatta vartiomies kuuli kevyitä ja nopeita askelia, jotka suuntautuivat Leninin asunnolle. Hän herkisti kuuloaan ja näkemättä tulijaa kysyi:

- Kuka siellä?
- Lenin,— kuului vastaus.
- En näe teitä,— virkkoi vartiomies.
- Odottakaa hetki, sytytän tikun.

Iljitš meni vartiomiehen luo palava tulitikku kädessään ja esitti lupakortin.

Ihmeteltävän koruttomana miehenä suhteessaan toisiin ihmisiin Lenin aina tervehti vartiomiestä ensimmäisenä. Ja kerran hän toi oven pieleen tuolinkin, että vartiomies saisi istahtaa. Kun hänelle sanottiin, ettei vartiomiehen ole lupa istua, hän hymyi hyväntahtoisesti ja jätti tuolin kuitenkin käytävään...

Konekiväärikurssit päätettyäni jäin niille komentajan tehtävään. Oli menossa vuosi 1920. Minut määrättiin vartiokunnan

päälliköksi kahteen junaan, joissa Moskovasta Pietariin lähtivät edustajat Kommunistisen Internationalen II kongressin avajaisiin. Toisessa junassa oli Leninin vaunu. Juna pysähtyi vain kolmella asemalla: Klinissä, Tverissä ja Bologojessa. Iljitš nousi junasta kaikilla kolmella asemalla. Ja vaikka heti avattiin joukkokokouksia hän ei puhunut, vaan kävi asemasalissa kuulakseen mitä väkijoukossa puhuttiin.

Kun Vladimir Iljitš tuli ulos vaunusta ja riensi nopein askelein pitkin asemasiltaa, kaikki me tietenkin seurasimme hänen kintereillään. Huomattuaan meidät hän teki käsin eleen, joka merkitsi:

— Jättäkää minut.

Hän ei pitänyt siitä, että hänen mukanaan seurasi vartio. Ja vaikka jokainen meistä oli valmis täyttämään vastustelematta hänen jok'ikisen käskynsä, jäimme tässä tapauksessa vain hiukan taaemmaksi jättämättä häntä yksin.

Iljitš meni asemasaliin. Siellä hän käveli verkalleen, tarkkaili ihmisiä, kuunteli keskusteluja. Kierrettyään salin hän palasi vaunuun.

Sen ajan kurssilaiset ovat säilyttäneet kalliita muistoja Iljitšistä nuorten punakomentajain huolehtivaisena ystävänä. Kiinnostuneena hän kyseli usein Kremlin komendantilta ja kursien päällystöltä kurssilaisten elinoloista, opiskelun edistymisestä, ruoan laadusta, heidän kaikista tarpeistaan. Hän piti kurssilaisista ja vaikka hänellä oli sanoinkuvaamattomasti työtä, hän löysi aina aikaa käydäkseen heidän pienissä juhlissaan.

Niin tapahtui esimerkiksi komentajain päästössä toukokuussa 1920. Nuoret komentajat halusivat ottaa valokuvan yhdessä Vladimir Iljitšin kanssa. Hänelle kerrottiin siitä, ja hän suostui tulemaan kuvattavaksi.

Kurssilaiset rivistäytyivät Kansankomissaarien Neuvoston talon edustalla. Olin päivystävänä komentajana. Huolestuneena kertailin itsekseni tavanomaisen raportin sanoja.

Ja sitten näin Kansankomissaarien Neuvostosta tulevan Vladimir Iljitšin. Komensin „asentoon” ja astuin hänen luokseen tehdäkseni raportin. Hän kohotti kätensä lakin lipalle, kuunteli raportin ja käteltyään minua meni rivistön eteen. Vladimir Iljitš onnitteli lämpimästi kurssilaispäästökkäitä ja toivotti heille menestystä taistelussa vihollista vastaan.

Sitten hän virkkoi tavalliseen tapaansa sydämellisesti:

— Minulle sanottiin, että haluatte valokuvaan kanssani. Sopiihan se, otetaan valokuva.

Ja hän istuutui nuorten komentajain ryhmään.

Kurssilaisten kanssa Iljitš osallistui toukokuun 1 p:nä 1920 Kremlissä talkoisiin. Se tapahtui näin. Kurssilaiset rivistäytyivät aamulla kahdeksan maissa Kansankomissaarien Neuvoston talon

lähettyville. Meidän tuli puhdistaa ja panna mallikelpoiseen järjestykseen Kremlin aukea. Lenin tuli ulos aivan odottamatta ja suuntasi kulkunsa suoraan luoksemme. Tervehdittyään kurssilaisia hän meni oikealle sivustalle ja kävi riviin. Tällöin Lenin sanoi kurssien päällikölle:

— Olen käytettävissänne. Pyydän ottamaan minut joukkoonne.

Me lähdimme torille. Siellä koko osastomme jaettiin viiden hengen ryhmiin. Jouduin samaan ryhmään Leninin kanssa. Ruvettiin kantamaan hirsiiä. Halusimme huolehtia Iljitšin terveydestä ja pyysimme, ettei hän kantaisi raskaita taakkoja. Mutta Leniniä oli vaikea saada sillä kertaa tottelemaan. Hän kantoi hirsiiä samoin kuin mekin. Työskenneltyään aikamoisen rupeaman ja huomattuaan, että me kaikki olimme väsyneet, hän ehdotti huolehtivasti:

— Eiköhän levähdetä.

Istuuduttiin hirsille. Jotkut panivat tupakaksi ja ehdottivat savuketta Iljitšillekin.

— En polta. Aikoinaan, vielä koulupoikana leikkittelin. Nyt en tupakoi.

Työskenneltiin aika kauan. Iljitš oli väsymätön ja vakuutteli:

— Tunnen oloni mainioksi.

Vasta sitten kun työ oli tehty hän hyvästeli meitä ja lähti pois.

II

A. F. KOLOBJAKOV

Vuoden 1919 lopulla ja 1920 alussa opiskelin Moskovan ensimmäisillä Kremlin konekiväärikomentajain kurseilla.

Kurssilaiset suorittivat vartiopalvelua Kremlissä, V. I. Leninin asunnon luona ja silloin pidetyissä edustajakokouksissa ja konferensseissa. Me näimme miten sitkeästi Vladimir Iljitš teki työtä. Joskus vartiopaikalla seistessä Kansankomissaarien Neuvostossa sydänyölläkin saattoi nähdä työn olevan täydessä käynnissä. Ovi aukesi, ja Lenin poistui työhuoneestaan. Hän kulki kuten aina nopeasti, joskus yhtäkkiä pysähtyi kurssilaisen kohdalle, kysyi jotain ja virkkoi hymyillen pari kolme hyväksyvää sanaa. Siinä seistessä tuli mieleen ajatus: milloin Vladimir Iljitš ehti nukkua ja levätä?

Jouduin usein olemaan vartiossa myös Vladimir Iljitš Leninin asunnolla. Ne olivat unohtumattomia päiviä. Onko puna-armeijalaisella mitään sen kunniakkaampaa tehtävää kuin johtajan hengen vartioiminen!

Lenin oli elämässä ihmeellisen yksinkertainen. Hän ei pitänyt upeudesta, pukeutui aina vaatimattomasti, piti tavallisesta mukavasta kalustosta. Usein nähtiin Nadežda Konstantinovna Krupskajan tulevan leipäkäärö ja keittoastia kädessä Kremlin keittiöstä. Työhönsä syventyneenä Vladimir Iljitš unohti päivälisenkin.

Lenin oli väsymätön työssä. Kansankomissaarien Neuvostossa oli aina paljon väkeä. Siellä oli työntekijöitä eri paikkakunnilta, valtuustoja rintamilta, talonpoikaisedustajia ja tehdastyöläisten valtuutettuja. Kaikki he pyrkivät Leninin luo. Lenin keskusteli heidän kanssaan työhuoneessaan.

Lenin ei koskaan mitään unohtanut ja vei jokaisen asian päätökseen. Hän suhtautui jokaiseen, kuka hyvänsä hänen puoleensa kääntyikään, hyvin huomaavaisesti. Kerran eräs kurssilaisistamme, Nikolski, kertoi Leninille, että paikalliset valtaelimet eivät antaneet apua hänen perheelleen. Lenin käski hänen kirjoittaa tarkan anomuksen, ja ettei anomus joutuisi lojumaan jossain, lähetti Kremlin komendantille seuraavanlaisen kirje-lapun:

„Kremlin komendantille

29.X.1919

Tänään saapuu asiapaperi puna-armeijalaiselta (täällä Krem-lissä kurssella)

Grigori Ivanovitš Nikolskilta

Rjazanin läänistä.

Merkitkää se kirjoihin ja lähettäkää heti tänään minulle.

KKN:n puheenjohtaja V. Uljanov (Lenin)”¹.

Se tapahtui lokakuun 29 päivänä, ja jo seuraavana, lokakuun 30 päivänä Vladimir Iljitš lähetti sähkeen Nikolskin syntymä-seudulle.

„Rjazan, läänin Toimeenpanevalle komitealle. Kopio Rjazanin läänin Mihailovskojen toimeenpanevalle komitealle.

[Lokakuun 30 pnä 1919]

Käsiteltävä viivyttelemättä kurssilaisen Grigori Nikolskin asia. Antaako Petšornikovskojen kunnan toimeenpaneva komitea laillista apua hänen perheelleen. Jos Nikolskin ja kunnan toimeenpanevan komitean välillä on kannausta syystä että hänen veljensä, kirkonpalvelija, on anastanut häneltä sadon, tarkastakaa asia. Täytäntöönpanosta tiedotettava minulle.

KKN:n puheenjohtaja Lenin”².

Tällaiset tapaukset, kun Lenin huolehti meistä, puna-armeijalaisista, eivät olleet harvinaisia.

¹ „Lenin-kokoelma” XXIV, s. 295.— *Toim.*

² Sama, s. 183.— *Toim.*

Minulla oli tilaisuus kuulla V. I. Leniniä kahdesti: VII Yleisvenäläisessä Neuvostojen edustajakokouksessa joulukuussa 1919 ja VKP(b):n IX edustajakokouksessa.

Maaliskuussa 1920 lyhyen levähdystauon aikana, jota ennen nuori Neuvostovalta oli nujertanut Koltšakin ja Denikinin ja saanut mahdollisuuden suunnata enemmän huomiota ja voimia taloudelliseen rakennustyöhön, kokoontui bolševistisen puolueen IX edustajakokous. Olin vartiossa salin ovella. Katsoin silmäni räpäyttämättä ja hengitystäni pidätellen Leniniä, kuuntelin hänen selostuksensa edustajakokoukselle, jossa kiinnitettiin suurta huomiota taloudellisiin kysymyksiin ja erikoisesti kysymykseen koko kansantalouden sähköistämisestä.

Selostuksen lopussa Lenin sanoi:

— Edessämme on nyt erittäin monimutkainen tehtävä: voitettuaamme verisellä rintamalla meidän on voitettava myös verettömällä rintamalla. Tämä sota on vaikeampi. Tämä rintama on kaikkein vaikein.

